

Václav Řezáč: Poplach v Kovářské uličce

V Kovářské uličce stojí krámek, který patří lakomému panu Bočanovi. Jinak zde žijí velmi chudí lidé vydaní na milost panu Bočanovi. A také tam žije Frantík, který se rozhodne, že to tak nenechá.

Objevuje se zelená knížka

Frantík Severýn sedí na prázdných bednách od cukru, pohupuje bosýma nohama a naslouchá kázání pana Bočana. Kázání nepatří jemu, nýbrž paní Bílkové, která stojí před pultem, Frantík se tváří, jako by se nezajímal o nic jiného než o své zablácené klátící se nohy. Zatím však napíná uši, aby mu neušlo ani slovíčko.

Pan Bočan je majitelem tohoto obchodu se smíšeným zbožím. Lidově se tomu říká hokynářství, pan Bočan však si není zcela jist, není-li obchod již kupectvím, nebo něčím lepším, totiž lahůdkářstvím. Lidé z okolních domů, kteří u něho kupují, a hlavně nešťastníci, kteří mu zůstali dlužní, jsou však jednotni ve svém názoru. Říkají, že jeho krámek je zlatý důl a že si pan Bočan nahrabal. A o jeho tvrdosti, lakotě, a hlavně o jeho bohatství se v Kovářské ulici i v údolí vypravují celé legendy. Paní Bílková je ženou lakýrnického pomocníka z domu, kde bydlí Frantík Severýn se svým dědečkem. Jako mnoho jiných, také pan Bílek ztratil zaměstnání a nemůže najít jiné. Jednou týdně dostávají od města poukázku na potraviny. Jinak jsou živi jen z toho, co paní Bílková vydělá tu a tam posluhami. Mají šest dětí, nejstaršímu děvčeti je třináct let. A to je na pováženou. Tak krůček po krůčku zapadli do dluhů, i panu Bočanovi jsou dlužní.

„Tak to dál nepůjde, milá paní,“ křičí hokynář a jeho tlustý zátylek je rudý zlostí. „Jedno zboží nezaplatíte a už zas chcete nové na dluh. Copak si myslíte, že kradu?“

Paní Bílková je bledá a ústa se jí třesou rozčilením tak, že nemůže ani pořádně promluvit.

„Ale vždyť já nechci nic zadarmo. Přišla jsem vám zaplatit. Ještě vždycky jsem vám zaplatila.“

„Já vím,“ rozkřikuje se pan Bočan. „Dvacet korun zaplatíte, a zůstane vám dvanáct korun starého a za deset korun uděláte nového dluhu. A tomu vy říkáte zaplatit.“

„To není možné,“ děsí se paní Bílková. „Mám doma zapsáno, že jsem vám dlužna devatenáct korun dvacet. A podle vás by to bylo dvaatřicet.“

Frantík Severýn přestane kývat nohama, zvedne hlavu a poslouchá s nataženým krkem. Není to poprvé, co slyší v Bočanově krámku podobnou hádku, a není to rovněž poprvé, co má chuť vstát a vykřiknout: „Nechte ty chudáky na pokoji! Cožpak nevidíte, že je jim zle, a jakmile se jim povede lépe, že nebudou myslit, jen jak by vám zaplatili? Však vám pro těch několik korun nespahnou vaše tři činžáky ani vila v Bráníku.“

Ano, ano, takových hádek je tu v posledním čase stále víc. Lidem, zdá se, vede se čím dál hůř, a nemají-li peněz, kupují na dluh. Frantík o tom něco ví, protože dům, v němž bydlí, je pln takových nuzáků, kteří ještě donedávna nevěděli, co je to bída.

„Ono to přejde,“ říkají si, „a zas bude líp.“ A běhají a shánějí, kde se co dá. „Nějaký čas to musíme vydržet.“ Frantík to tak chápe a myslí si, že ti, kterým se vede líp,